Lietas Nr. A420407011
Lietas arhīva Nr. AA43-0398-14/7

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014. gada 21. martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja V. Zommere,

tiesneses S. Gintere un A. Šteinberga

ar tulci A. L. Priednieci,

piedaloties līdzpieteicējiem /pers. D/ un /pers. E/, atbildētāja Liepājas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās Liepājas pilsētas domes pārstāvēm /pers. F/, /pers. G/ – pers.Gun trešās personas akciju sabiedrības „HRC Libau" pārstāvjiem /pers. H/, /pers. I/ un /pers. J/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. D/, /pers. K/ un /pers. E/ pieteikumu par Liepājas pilsētas domes 2010. gada 16. decembra lēmuma Nr. 506 „Par akciju sabiedrības „HRC Libau" HRC AG energokompleksa izveidi" atcelšanu, sakarā ar /pers. D/, /pers. K/ un /pers. E/ apelācijas sūdzībām par Administratīvās rajona tiesas 2012. gada 19. jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Liepājas pilsētas domes 2010. gada 16. decembra lēmumu Nr. 506 „Par akciju sabiedrības „HRC Libau" HRC AG energokompleksa izveidi" (turpmāk – Lēmums) nolemts akceptēt akciju sabiedrības „HRC Libau" (turpmāk - AS „HRC Libau" vai trešā persona) HRC AG energokompleksa (turpmāk arī - Energokomplekss) būvniecību /adrese/ (kadastra Nr. /numurs A/), un /adrese/ (kadastra Nr. /numurs B/), uzdodot AS „HRC Libau" tehniskā projekta izstrādes gaitā, būvniecības laikā, pirms uzņēmuma darbības uzsākšanas un darbības laikā izpildīt Vides pārraudzības valsts biroja 2010. gada 16. novembra atzinumā Nr. 10 „Par AS „HRC Libau" plānotā Energokompleksa izveides Liepājā ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu" (turpmāk - Atzinums) noteiktos obligātos nosacījumus, ievērot Latvijas Republikas spēkā esošo normatīvo aktu prasības un Liepājas pilsētas domes (turpmāk – Dome vai atbildētājs) 2007. gada 20. decembra saistošos noteikumus Nr. 23 „Liepājas ostas noteikumi".

[2] /pers. D/, /pers. K/ un /pers. E/ (turpmāk – līdzpieteicēji) Administratīvajā rajona tiesā iesniedza pieteikumu par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Atzinumā un Lēmumā nav analizēts, kā Energokompleksa piesārņojošo vielu izmeši un piesārņojošās vielas ietekmēs Liepājas iedzīvotāju, īpaši bērnu un jūtīgās iedzīvotāju grupu - astmas slimnieku - veselību un dzīvojamo rajonu vides stāvokli.

[2.2] Pieņemot Lēmumu, ignorētas Laumas rajonā un Karostas rajonā dzīvojošo liepājnieku negatīvais viedoklis par Energokompleksa būvniecību, jo ietekmes uz vidi novērtējuma procesā savākti apmēram 2000 iedzīvotāju paraksti, kas iebilst pret plānoto objektu.

[2.3] Telefonaptaujas respondenti tika apzināti maldināti ar mērķi panākt pozitīvu aptaujas rezultātu. Veiktās telefonaptaujas laikā respondentiem netika sniegta informācija par negatīvo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī informācija par lētāko maksu par siltumu tika pasniegta apgalvojuma veidā, kam nav ne pamatojuma, ne pierādījumu.

[2.4] Pieņemot Lēmumu, ir pārkāptas Liepājas pilsētas iedzīvotāju, tai skaitā arī bērnu tiesības uz veselību un tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, ir pārkāpts Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk - Satversme) 111. un 115. pants, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6. panta pirmā un otrā daļa, kā arī 46. panta pirmā un otrā daļa.

[2.5] Lēmums neatbilst Vides aizsardzības likuma 3. panta pirmās daļas 4. punktam, jo no Atzinuma izvērtētās dokumentācijas saraksta redzams, ka Liepājas iedzīvotāji aktīvi pauda savu negatīvo viedokli saistībā ar Energokompleksa darbības ietekmi uz vidi un iedzīvotāju veselību. 2010. gada decembra pirmajā pusē Liepājas pilsētas Laumas rajona iedzīvotāji vērsās pie Domes deputātiem ar vēstulēm (savācot vairāk nekā 350 parakstus), paužot neapmierinātību sakarā ar plānoto Energokompleksa izvietošanu dzīvojamo māju tuvumā. Pirms Lēmuma pieņemšanas Domē netika iesniegti dokumenti, kuri apliecina paredzamo pozitīvo rezultātu gadījumā, ja tiks uzcelts Energokomplekss.

[3] Paskaidrojumā tiesai Dome pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Plānotās darbības ietekme tika vērtēta attiecībā uz visiem Liepājas iedzīvotājiem, tai skaitā arī bērniem. Pamatojoties uz Atzinumā norādīto, atbildētājs uzskata, ka pieteicēju bažas ir pārspīlētas.

[3.2] Daļa no cilvēkiem, kas parakstījušies par projekta neatbalstīšanu, ir parakstījušies vairākkārtīgi. Nav iespējams un arī nav nepieciešams pilnīgs atbalsts.

[3.3] Katrs apsvērums ir izvērtēts un analizēts. Būtiskākais, uzklausot sabiedrības viedokli un organizējot sabiedrisko apspriešanu, ir identificēt tās problēmas un sabiedrības norādītos apdraudējuma objektus, kas jāizpēta, lai konstatētu, ka apdraudējums sabiedrībai nepastāv. Katrs izteiktais apsvērums ir izvērtēts Energokompleksa ietekmes uz vidi novērtējuma precizētā konsolidētā noslēguma ziņojumā (turpmāk - Noslēguma ziņojums). Akcepts AS „HRC Libau" sniegts pēc iestāžu un sabiedrības ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitā pausto viedokļu izvērtēšanas. Līdz ar to Dome ir ņēmusi vērā arī to iedzīvotāju viedokli, kas būvniecības ieceri neatbalsta.

[3.4] Telefonaptauja bija papildu Domes iniciatīva bez jau veiktajām sabiedriskajām apspriešanām ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā. Telefonaptaujas mērķis bija papildus noskaidrot iedzīvotāju viedokli par iespēju Liepājas pilsētas apsildei izmantot tvaiku.

[3.5] Dome ir vispusīgi izvērtējusi Noslēguma ziņojumu, Atzinumu un ņēmusi vērā sabiedrības viedokli pirms būvniecības ieceres akcepta. Dome ir sekojusi paredzētās darbības ietekmes uz vidi izvērtēšanas procesam, sniedzot Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk - Birojs) savas rekomendācijas. Domes norādītās neprecizitātes procesa gaitā ir novērstas. Pirms Lēmuma pieņemšanas Domes vēstulē Nr. 224471/l-21./212419 ir norādīti vēl divi pēdējie Domes nosacījumi, kas jāņem vērā, lai būtu pamats atbalstīt būvniecības ieceri. Izpētot Noslēguma ziņojumu un Atzinumu, Dome neatklāja nevienu iemeslu, kas būtu par pamatu, lai liegtu minēto būvniecības ieceri. Izvērtējumu veikusi ne tikai Dome, bet arī Liepājas SEZ pārvalde un sniegusi savu akceptu būvniecības iecerei.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2011. gada 13. janvāra lēmumu AS „HRC Libau" piešķirts trešās personas statuss bez patstāvīgiem prasījumiem atbildētāja pusē.

Paskaidrojumā tiesai trešā persona uzskata pieteikumu par nepamatotu un norāda turpmāk minēto.

[4.1] Noslēguma ziņojumā ir dots piesārņojošo vielu, tai skaitā cietās daļiņas PM_{10} un $PM_{2,5}$, sēra dioksīda, slāpekļa dioksīda, oglekļa monoksīda un oglekļa dioksīda toksikoloģiskais, ekotoksikoloģiskais un granulometriskais raksturojums, kā arī ir izvērtēta šo vielu prognozētā izkliede apkārtējā vidē un atbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Rīgas Stradiņa universitātes aģentūra 2010. gada 11. oktobra vērtējumā Nr. 38-12/19 izvērtēja plānotās saimnieciskās darbības ietekmi uz bērnu veselību un plānotās saimnieciskās darbības ietekmi uz atsevišķu slimību grupu slimniekus.

Lai piesārņojošo vielu koncentrācija neizraisītu pieteikumā minētos saslimšanas simptomus, Ministru kabinets 2009. gada 3. novembrī ir izdevis noteikumus Nr. 1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti" (turpmāk arī - Noteikumi Nr. 1290), kurā ir noteicis šo vielu robežlielumus un pasākumus, kuri ir jāveic, lai tos nepārsniegtu, tādējādi paredzot paaugstināta riska iedzīvotāju grupu papildus aizsardzību. Noslēguma ziņojumā ir dots piesārņojošo vielu atbilstības novērtējums.

Plānotās darbības ietekmi uz apkārtējo vidi izvērtēšanas laikā tika ņemts vērā tas, ka uzņēmuma teritorija atradīsies aptuveni 370 līdz 820 metru attālumā no tuvākajām dzīvojamām mājām un tās apkārtnē 430 līdz 1500 metru attālumā atrodas 8 izglītības iestādes.

Tādējādi Energokompleksa ietekmes uz vidi novērtēšanas laikā ir izvērtēta plānotās darbības ietekme uz visiem Liepājas iedzīvotājiem.

[4.2] Nevar uzskatīt, ka 2000 Liepājas pilsētas iedzīvotāji ir pret projektu, jo lielākā daļa cilvēku vēstulēs parakstījās vairākkārtīgi, izsakot viedokli gan par sagatavotajiem dokumentiem, gan par projekta sabiedriskās apspriešanas gaitu. Katrs iedzīvotāju vēstulē minētais arguments tika rūpīgi izvērtēts, sagatavojot Noslēguma ziņojumu. Tikai daļa no iepriekšminētajiem iedzīvotājiem piedalījās sanāksmēs. Pēc sniegtajiem paskaidrojumiem un veiktajiem papildus pētījumiem noraidoši domājošo liepājnieku skaits vairākkārtīgi samazinājās. Katrā sanāksmē bija arī Domes pārstāvji un deputāti, kas sagatavoja savu nostāju par atsevišķiem projekta risinājuma aspektiem, kas varētu ietekmēt Liepājas pilsētu. Lēmumā ir uzsvērts, ka, pieņemot Lēmumu, Dome un deputāti ir izskatījuši gan iestāžu, gan sabiedrības viedokļus.

[4.3] Energokompleksa ietekmes uz vidi novērtēšanas laikā tika veikta vispusīga plānotā projekta izpēte, kura aptvēra ne tikai plānotās saimnieciskās darbības ietekmes uz cilvēka veselību izpēti, bet arī kompleksu visu faktoru ietekmes uz vidi, teritorijas izmantošanu un infrastruktūru izpēti un novērtējumu. Izanalizējot noslēguma ziņojumā apkopoto informāciju, Atzinums apstiprināja, ka nav konstatēts, ka uzņēmuma saimnieciskā darbība varētu tādā mērā ietekmēt vidi un cilvēka veselību, ka tas neatbilstu valsts noteiktajiem vides standartiem, pie kam iedzīvotājiem ir iespēja pašiem izdarīt neatkarīgus secinājumus par projektu un veiktajiem izpētes rezultātiem, jo noslēguma ziņojums un Atzinums ir publiski pieejams.

Domes rīkotā telefonaptauja bija nepieciešama tādēļ, lai uzzinātu iedzīvotāju viedokli par tvaika, kas ir plānotās ražošanas blakusprodukts, izmantošanu Liepājas pilsētas apsildei. Domei šī informācija bija nepieciešama nostājas izveidošanai sarunās ar SIA „Liepājas Enerģija" un AS „HRC Libau" par to, kāds praktiskais risinājums siltumenerģijas ražošanai no ražošanas procesā iegūtā tvaika būtu visatbilstošākais liepājnieku interesēm.

[4.4] Nav pamatots līdzpieteicēju apgalvojums, ka Lēmums neatbilst Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6. panta pirmajai un otrajai daļai, kā arī 46. panta pirmajai un otrajai, jo saskaņā ar Noslēguma ziņojumā apkopoto informāciju un Atzinumā norādīto ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā nav konstatēts, ka plānotā darbība varētu tādā mērā ietekmēt vidi un bērnu dzīvi, veselību un attīstību, ka tas neatbilstu valsts noteiktajiem vides standartiem.

[4.5] Nav pamatots līdzpieteicēju apgalvojums, ka Lēmums neatbilst Vides aizsardzības likuma 3. panta pirmās daļas 2. un 4. punktam, jo pirms plānotās darbības atļaušanas ir izvērtēta plānotā projekta ietekme uz vidi un cilvēka veselību. Energokompleksa ietekme uz vidi un cilvēka veselību ir izvērtēta un zinātniski pierādīta, turklāt piedāvātā akmeņogļu karsēšanas tehnoloģija ar siltuma reģenerāciju nodrošina visefektīvāko dabas resursu izmantošanu cilvēka vajadzību nodrošināšanai, nodarot vismazāko iespējamo kaitējumu dabai, vienlaicīgi kalpojot cilvēku vajadzību apmierināšanai, tātad ieguvumi sabiedrībai no projekta realizācijas ir ievērojami.

[4.6] Nav pamatots līdzpieteicēju apgalvojums, ka, pieņemot Lēmumu, ir pārkāpts Satversmes 111. un 115. pants, jo, izvērtējot Energokompleksa ietekmi uz vidi, tika ņemts vērā attālums līdz dzīvojamām mājām un izglītības iestādēm.

Ņemot vērā Atzinumā un Lēmumā norādīto, trešā persona uzskata, ka Energokompleksa saimnieciskā darbība neietekmēs pieteicēju, Liepājas pilsētas iedzīvotāju un bērnu tiesības uz veselību. Par to, ka Energokompleksa ietekme uz vidi ir pietiekami izvērtēta, liecina tas, ka gan vides institūciju, gan pašvaldības, gan sabiedrības ierosinājumu un prasību rezultātā Noslēguma ziņojumā sniegtā informācija ir vairākkārtīgi papildināta un precizēta, tādējādi pilnveidojot ziņojumu un detalizējot būtiskus jautājumus. Noslēguma ziņojums un Atzinums nav ticis apstrīdēts, tāpēc tie ir stājušies spēkā. Atzinumā norādīts, ka projekta izpētes laikā nav konstatēti apstākļi, kas nepieļautu Energokompleksa izveidi, veicot visus Noslēguma ziņojumā paredzētos pasākumus.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2012. gada 19. jūlija spriedumu līdzpieteicēju pieteikums noraidīts. Tiesas spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem motīviem.

[5.1] Tiesa sākotnēji izvērtēja, vai līdzpieteicējiem ir subjektīvās publiskās tiesības iesniegt tiesā pieteikumu par Lēmuma atcelšanu.

Tiesa atzina par nepamatotu atbildētāja un trešās personas pārstāvju norādīto argumentu, ka līdzpieteicējiem nav subjektīvo publisko tiesību iesniegt pieteikumu tiesā par Lēmuma atcelšanu.

[5.2] Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1. pielikuma „Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams" 1. punkts paredz, ka ietekmes novērtējums ir nepieciešams iekārtu, kas paredzētas jēlnaftas, ogļu vai degakmens pārstrādei, ja pārstrādes apjoms ir 500 vai vairāk tonnu diennaktī.

No izskatāmās lietas materiāliem konstatējams, ka trešās personas iecerētā darbība paredz Energokompleksa, kurā diennaktī pārstrādās aptuveni 1233 tonnas akmeņogļu, izveidi, tādējādi tiesa konstatēja, ka iecerētās darbības akcepts tiek izdarīts saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" normām.

Saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 22. panta pirmo daļu ierosinātājs iesniedz attiecīgajai valsts institūcijai, pašvaldībai vai citai likumā noteiktajai institūcijai noslēguma ziņojumu un kompetentās institūcijas atzinumu par noslēguma ziņojumu kopā ar citos normatīvajos aktos noteiktajiem dokumentiem. Atbilstoši šā panta otrajai daļai attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtējusi noslēguma ziņojumu un kompetentās institūcijas atzinumu par noslēguma ziņojumu, kā arī ņemot vērā ieinteresēto valsts institūciju, pašvaldību un sabiedrības viedokli, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu akceptēt vai neakceptēt paredzēto darbību.

[5.2.1] No lietas materiāliem tiesa konstatēja, ka 2009. gada 10. decembrī Birojs, izskatot SIA „CoEnCo" iesniegumu ietekmes uz vidi novērtējumam akmeņogļu pārstrādes uzņēmuma ar elektroenerģijas ražotni izveidei, pieņēma lēmumu Nr. 505 par ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu paredzētajai darbībai. 2010. gada 2. februārī Birojs izstrādāja un izsniedza SIA „CoEnCo" Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam akmeņogļu pārstrādes uzņēmuma ar elektroenerģijas ražotni izveidei /adrese/ (turpmāk - Programma) *(lietas pielikuma Nr. 2 7.-15. lapa),* kura tika izstrādāta, pamatojoties uz SIA „CoEnCo" 2010. gada 18. janvāra pieprasījumu ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei, Programma derīga līdz 2013. gada 2. februārim. 2010. gada 18. maijā SIA „CoEnCo" un AS „HRC Libau" noslēdza vienošanos Nr. 180510, vienojoties, ka AS „HRC Libau" uzņemas visus pienākumus un tiesības, kuras nosaka normatīvie akti, lai nodrošinātu Biroja 2009. gada 10. decembra lēmuma Nr. 505 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu SIA „CoEnCo" akmeņogļu pārstrādes uzņēmuma ar elektroenerģijas ražotni Liepājā nekustamajos īpašumos Pulvera ielā 6 (kad. Nr. 1700 0110392) un Pulvera ielā 8 (kad. Nr. 1700 011 0094" izpildi *(lietas pielikuma Nr. 2 17. lapa)*. 2010. gada 24. maijā Birojā un 2010. gada 27. maijā Domē, Liepājas SEZ un Valsts vides dienesta Liepājas reģionālajā vides pārvaldē saņemts Energokompleksa ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums un Energokompleksa paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma kopsavilkums *(lietas pielikuma Nr. 2 91.-92., 93.-96., 97. lapa)*.

2010. gada 16. novembrī Birojs sastādīja Atzinumu, ar kuru, pamatojoties uz Atzinumā ietverto informāciju un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20. panta pirmo daļu, nolēma rekomendēt Domei un Liepājas SEZ pārvaldei izvērtēt Noslēguma ziņojumu, Atzinumu, institūciju, sabiedrības viedokļus un lemt par šīs darbības akceptu un nosacījumiem tās realizācijai, ņemot vērā Atzinumā izvirzītos nosacījumus. Atzinumā noteikts, ka akcepta gadījumā projekta turpmākā izstrāde ir iespējama atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem un Atzinumā izvirzītajiem nosacījumiem, kā arī, nodrošinot spēkā esošo normatīvo aktu prasības un turpmākajā projektēšanā detalizēti izstrādājot un realizējot visus nepieciešamos vides aizsardzības un drošības

nosacījumus *(lietas 1. sējuma 53.-79. lapa)*. Tāpat Atzinumā rekomendēts Domei izvērtēt sabiedrības viedokli saistībā ar paredzēto darbību pamatotību un cēloņus, kā arī nepieciešamības gadījumā noteikt papildus nosacījumus gan plānotajam, gan esošajiem uzņēmumiem, jo cieto daļiņu PM_{10} summārā koncentrācija jau patlaban ir visai tuva normatīvajos aktos noteiktajam robežlielumam *(lietas 1. sējuma 61. lapa)*.

[5.2.2] 2010. gada 16. decembrī Dome, pamatojoties uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 22. pantu, Ministru kabineta 2006. gada 2. maija noteikumiem Nr. 355 „Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība" un Atzinumu, izskatot Energokompleksa ietekmes uz vidi novērtējuma precizēto konsolidēto noslēguma ziņojumu, iestāžu un sabiedrības ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitā paustos viedokļus un Domes pastāvīgās Pilsētas attīstības komitejas 2010. gada 9. decembra lēmumu (sēdes protokols Nr. 13), pieņēma Lēmumu *(lietas 1. sējuma 11. lapa)*.

[5.3] Atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 22. panta otrajai daļai pašvaldībai, izdarot lietderības apsvērumus, jāizdod satura izvēles administratīvais akts.

Tiesa konstatēja, ka Lēmumā atbildētājs ir vienīgi norādījis, ka tiek ņemts vērā Atzinums, Noslēguma ziņojums, iestāžu un sabiedrības ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitā paustie viedokļi un Domes pastāvīgās Pilsētas attīstības komitejas 2010. gada 9. decembra lēmums.

Līdzpieteicēji nepiekrīt Lēmumam un lūdz to atcelt, jo Lēmumā nav analizēts, kā Energokompleksa piesārņojošo vielu izmeši un piesārņojošās vielas ietekmēs Liepājas iedzīvotāju, īpaši bērnu un jūtīgās iedzīvotāju grupu - astmas slimnieku - veselību un dzīvojamo rajonu vides stāvokli, nav ņemts vērā Laumas rajonā un Karostas rajonā dzīvojošo liepājnieku negatīvais viedoklis, kā arī ir pārkāptas Liepājas pilsētas iedzīvotāju tiesības uz veselību un tiesības dzīvot labvēlīgā vidē.

Savukārt atbildētājs norāda, ka Atzinums, Noslēguma ziņojums un sabiedrības paustais viedoklis ir uzskatāmi par Lēmuma pamatojumu, Atzinumā nav konstatēti izslēdzoši apstākļi, kas nepieļautu Energokompleksa izveidi, līdz ar to Domei nebija tiesiska pamata neakceptēt projektu. Turklāt iedzīvotāju izteiktie argumenti tika izvērtēti, un tiem, norādot argumentus, tika sniegts vērtējums.

Tiesa pārbaudīja, vai ietekmes uz vidi novērtējuma procesā ir konstatēti tādi apstākļi, kas norādītu uz nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un ar vidi saistītu ietekmi uz cilvēkiem, to veselību un iedzīvotājiem kopumā, kuru pašvaldība, akceptējot paredzēto darbību, nebūtu ņēmusi vērā.

[5.4] Tiesa atreferēja pierādījumus, kas atrodas lietā.

[5.5] Tiesa secināja, ka ietekmes uz vidi novērtējuma process ir veikts atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un Ministru kabineta 2004. gada 17. februāra noteikumu Nr. 87 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 87) *(zaudējis spēku 11.02.2011.)* prasībām.

Izvērtējot visus lietā esošos pierādījumus, tiesa atzina, ka pašvaldība ir aktīvi piedalījusies Energokompleksa ietekmes uz vidi novērtējuma procesā, proti, pieprasījusi papildus informāciju, sniegusi viedokļus un rekomendācijas trešajai personai un Birojam par paredzamās darbības izvērtēšanai nepieciešamajiem papildus aspektiem, nolūkā iegūt plašu un pilnīgu informāciju par Energokompleksa paredzēto darbību.

Kā redzams no Atzinuma, Birojs nolēma rekomendēt Domei un Liepājas SEZ pārvaldei izvērtēt ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu, Biroja Atzinumu par Noslēguma ziņojumu, institūciju un sabiedrības viedokļus un lemt par šīs darbības akceptu un nosacījumiem tās realizācijai, ņemot vērā Atzinumā izvirzītos nosacījumus. Atzinumā norādīts, ka akcepta gadījumā projekta turpmākā izstrāde ir iespējama atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem un Atzinumā izvirzītajiem nosacījumiem, kā arī, nodrošinot spēkā esošo normatīvo aktu prasības un turpmākajā projektēšanā detalizēti izstrādājot un realizējot visus nepieciešamos vides aizsardzības un drošības nosacījumus. Atzinuma 3. sadaļā „Īss paredzētās darbības raksturojums", cita starp, norādīts *(lietas 1. sējuma 61. lapa)*, ka ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā nav konstatēti izslēdzoši apstākļi, kas nepieļautu paredzēto darbību, un, veicot visus noslēguma ziņojumā paredzētos pasākumus, uzņēmuma darbībā tiks ievērotas spēkā esošo vides normatīvo aktu prasības. Tomēr Birojs rekomendējis Domei, lemjot par paredzētās darbības akceptēšanu, izvērtēt sabiedrības viedokli saistībā ar paredzēto darbību pamatotību un cēloņus, kā arī nepieciešamības gadījumā noteikt papildus nosacījumus gan plānotajam, gan esošajiem uzņēmumiem, jo cieto daļiņu PM_{10} summārā koncentrācija jau patlaban ir visai tuva normatīvajos aktos noteiktajam robežlielumam. Tādējādi Birojs konkrētajā gadījumā ir ierosinājis lemt par paredzētās darbības akceptu un nosacījumiem, ņemot vērā Atzinumā izvirzītos nosacījumus. Attiecīgie obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi ietverti Atzinuma 6. punktā *(lietas 1. sējuma 77.-79. lapa)*.

Tiesa secināja, ka pašvaldība, pieņemot Lēmumu, ir vadījusies no tiem pašiem argumentiem un secinājumiem, kas ir norādīti Biroja Atzinumā, neuzskatot par nepieciešamu izvirzīt papildus nosacījumus. Minēto apliecina Lēmumā norādītais, ka Lēmums pieņemts, pamatojoties uz Atzinumu, precizēto konsolidēto noslēguma ziņojumu, iestāžu un sabiedrības ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitā paustajiem viedokļiem un Domes pastāvīgās Pilsētas attīstības komitejas 2010. gada 9. decembra lēmumu. Tādējādi tas, ka Lēmumā nav atspoguļots izdarīto secinājumu izvērtējums un lietderības apsvērumi, nenozīmē, ka atbildētājs tādus nav veicis, pieņemot Lēmumu.

[5.6] Līdzpieteicēji norāda, ka Lēmumā nav analizēts, kā Energokompleksa piesārņojošo vielu izmeši un piesārņojošās vielas ietekmēs Liepājas iedzīvotāju, īpaši bērnu un jūtīgās iedzīvotāju grupas – astmas slimnieku - veselību un dzīvojamo rajonu vides stāvokli.

Tiesa, izvērtējot Programmu, secināja, ka tā ir izstrādāta, pamatojoties uz SIA „CoEnCo" 2010. gada 18. janvāra pieprasījumu, atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 16. panta, Noteikumu Nr. 87 IV sadaļas prasībām.

Programmas un Ziņojuma 5. punktā vērtēta iespējamā ietekme uz vidi objekta būvniecības un ekspluatācijas laikā, tai skaitā gaisu piesārņojošo vielu prognozētā emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē objekta un tam pieguļošajā teritorijā, izvērtējot ierīkojamā

Energokompleksa un citu darbību (arī blakus uzņēmumu un fona līmeņa) kopējo ietekmi, veicot izvērtējuma atbilstību spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, ņemot vērā plānotos pasākumus izmešu samazināšanai, iespējamās atšķirības dažādos meteoroloģiskajos apstākļos un papildus pasākumus izmešu samazināšanai, iespējamo ietekmju būtiskumu piegulošo un tuvumā esošo teritoriju izmantošanas kontekstā.

Pamatojoties uz Noslēguma ziņojumā *(lietas pielikuma Nr. 1 183. lapa, pielikuma Nr. 2 119.-139. lapa)* ietvertajiem izkliedes aprēķina rezultātiem, tiesa konstatēja, ka neviena no piesārņojošajām vielām – putekļi PM_{10}, putekļi $PM_{2,5}$, oglekļa oksīds, slāpekļa dioksīds, sēra dioksīds - nepārsniedz gaisa kvalitātes normatīvus, kas noteikti Noteikumos Nr. 1290, tāpat izmešu izkliedes rezultāti nelabvēlīgos laika apstākļos nepārsniegs gaisa kvalitāti reglamentējošo normatīvo aktu prasības. Noslēguma ziņojumā attiecībā uz piesārņojošo vielu PM_{10} (putekļi) konstatēts, ka summārā piesārņojuma koncentrācija attiecībā pret gaisa kvalitātes normatīvu ir tuvu maksimālajai robežai, proti, 93,6%, tomēr tā nepārsniedz normatīvajos aktos paredzēto pieļaujamo robežu arī nelabvēlīgos klimatiskos apstākļos *(lietas 1. pielikuma 142. lapa, 183. lapa, Atzinuma 23., 24. tabula, 14. pielikums)*. Ņemot vērā, ka konkrētā uzņēmuma paredzētā kopējā emitētā piesārņojuma daļa summārā koncentrācijā ir tikai 1,7%, secināms, ka vielas PM_{10} jau esošā piesārņojuma koncentrācija ir 91,9%. Daļiņu PM_{10} (un $PM_{2,5}$) summārajā piesārņojumā galveno daļu sastāda esošā fona koncentrācija – galvenokārt transporta maģistrāles, dzelzceļš u.c. objekti, kā arī jūras vēja nestās smiltis *(lietas 1. pielikuma 143. lapa)*.

Kā redzams no Rīgas Stradiņa universitātes aģentūras Darba drošības un vides veselības institūta vērtējuma par plānoto Energokompleksa iespējamo kopējo ietekmi uz iedzīvotāju veselību ārpus uzņēmuma teritorijas iespējamā kopējā ietekme uz veselo iedzīvotāju populāciju, neņemot vērā jutīgās iedzīvotāju populāciju grupas (astmas slimnieki u.c.), plānotais apkārtējās vides piesārņojums (NO_2, SO_2, PM_{10}, $PM_{2,5}$, CO, troksnis) neizraisīs biežāku veselības problēmu gadījumu skaitu, jo ārpus uzņēmuma teritorijas plānotā piesārņojuma līmeņa iedarbības riska pakāpe vērtējama kā pieļaujama atbilstoši normatīviem *(lietas pielikuma Nr. 2 175. lapa).*

Savukārt no 2011. gada 16. martā Rīgas Stradiņa universitātes aģentūras Darba drošības un vides veselības institūta papildus sniegtās informācijas izriet, ka modelētā plānotā kompleksā piesārņojuma summārā koncentrācija vidē ir mazāka par pieļaujamiem normatīviem (riska pakāpe < 1, t.i., piesārņojuma koncentrācija vidē pret references normatīvo koncentrāciju ir 0,16), kas ļauj secināt, ka plānotā modelētā veselības riska pakāpe vērtējama kā pieļaujama; ja riska pakāpe ir desmitkārt zemāka (<0,1), tad situācija vērtējama kā nekaitīga arī jutīgajām iedzīvotāju populācijas grupām (mazi bērni, veci cilvēki, hroniskie slimnieki) *(lietas 1. sējuma 172. lapa)*.

Izvērtējot iepriekš minēto kopsakarā ar visu ietekmes uz vidi novērtējuma procesā iegūto un apkopoto informāciju, tiesa atzina, ka lietā nav konstatējams, ka Energokompleksa plānotā darbība varētu tādā mērā ietekmēt vidi un bērnu dzīvi, veselību un attīstību, ka tas neatbilstu valsts noteiktajiem vides standartiem, jo neviena no piesārņojošajām vielām nepārsniedz gaisa kvalitātes normatīvus.

[5.7] Attiecībā uz līdzpieteicēju norādīto argumentu, ka netika ņemts vērā iedzīvotāju negatīvais viedoklis par Energokompleksa būvniecību, tiesa norādīja turpmāk minēto.

No lietas materiāliem tiesa secināja, ka sabiedriskās apspriešanas organizēšana izskatāmajā gadījumā ir sasniegusi nospraustos mērķus, proti, ir notikusi viedokļu apmaiņa un identificēti galvenie apdraudējuma objekti, kuru izpēte bija jāveic vides ietekmes novērtējuma procedūras laikā. Tiesa konstatēja, ka konkrētajā gadījumā visu iedzīvotāju minēto vides faktoru iespējamie apdraudējumi ir izvērtēti ietekmes uz vidi novērtējumā.

Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzina, ka sabiedrības negatīvais viedoklis par Energokompleksa būvniecības ieceri nevar būt par pamatu Energokompleksa plānotās darbības neakceptēšanai, jo sabiedrības viedoklis norāda tikai uz iespējamām ar Energokompleksa darbību saistītajām problēmām. Tiesa atzina, ka izskatāmajā gadījumā pirms Lēmuma pieņemšanas vispusīgi ir izvērtēti iedzīvotāju izteiktie iebildumi par negatīviem vides faktoriem un iespējamo ietekmi uz iedzīvotāju veselību, kā arī tam ir dots vērtējums. Iedzīvotāju negatīvais viedoklis ir balstīts tikai uz pieņēmumiem, ka netiks ievērotas iedzīvotāju tiesības dzīvot labvēlīgā vidē.

[5.8] Procesuālās ekonomijas nolūkā tiesa neanalizēja pārējos lietas dalībnieku izvirzītos argumentus, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

[5.9] Tiesa atzina, ka konkrētajā gadījumā nav konstatējami kādi faktiska vai tiesiska rakstura apstākļi, kas liegtu Domei akceptēt trešās personas paredzēto darbību – Energokompleksa būvniecību.

Tiesa atzina, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteikums ir noraidāms.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2012. gada 19. jūlija spriedumu līdzpieteicēji iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūgts atcelt pirmās instances tiesas spriedumu.

[6.1] Līdzpieteicēji norāda, ka tiesa pārkāpa Administratīvā procesa likuma 154. panta pirmo daļu, jo lietas materiālos vispār nav pierādījumu, ka Energokompleksa uzcelšanas gadījumā iedzīvotājiem tiks samazināta maksa par siltumu. Līdzpieteicēji uzskata, ka tiesai bija jāpiemēro Administratīvā procesa likuma 13. pantā noteiktais, jo līdzpieteicējiem pastāv pamatotas šaubas par nozīmīgu sabiedrības labumu, ja tiks realizēta būvniecības iecere.

[6.2] Spriedumā nav norādīts normatīvais akts, ar kuru ir noteikti gaisa kvalitātes normatīvi. Spriedums neatbilst Administratīvā procesa likuma 251. panta piektās daļas 2. punktā noteiktajam, jo sprieduma motīvu daļā nav norādītas tiesību normas, uz kurām tiesa ir pamatojusies.

[6.3] Tiesa noraidīja pieteicējas lūgumu par liecinieku nopratināšanu, tādējādi pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 14^1. pantu. Pieteicēja lūdz tiesu nopratināt kā lieciniekus /pers. A0/ un /pers. AA/, kuri kā speciālisti var liecināt par Biroja Atzinumā norādītajiem secinājumiem.

[6.4] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 150. panta ceturtajā daļā noteiktajam tiesai bija jāsavāc papildus pierādījumi, proti, bija jāizprasa no trešās personas dokumenti, kuri pamato Birojam sniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu. Līdzpieteicēji uzskata, ka atbildētājs un arī tiesa nav pietiekami izvērtējuši trešās personas plānotās darbības ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, jo jau pašlaik Liepājas pilsētā strauji pieaug iedzīvotāju saslimstība ar onkoloģiskām un elpošanas ceļu slimībām. Ņemot vērā minēto, līdzpieteicēji lūdz tiesu izprasīt no Domes Vides un veselības daļas statistikas datus par Liepājas pilsētas iedzīvotāju saslimstības rādītājiem ar onkoloģiskām un elpošanas ceļu slimībām par 2008. - 2011. gadu.

[7] Administratīvajā apgabaltiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums par līdzpieteicēju apelācijas sūdzību, kurā atbildētājs norāda, ka līdzpieteicēju apelācijas sūdzībā norādītie argumenti ir nepamatoti un noraidāmi, savukārt pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots.

[8] Tiesas sēdē līdzpieteicēji uzturēja apelācijas sūdzību un pieteikumu, atbildētāja un trešās personas pārstāvji apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[9] Noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[10] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apgabaltiesa, pārbaudījusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas sniegtā argumentācija spriedumā ir izvērsta un pareiza, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai un Administratīvā procesa likuma 251. panta piektajā daļā norādītos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

Par līdzpieteicēju apelācijas sūdzības un tiesas sēdē sniegtajiem argumentiem apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[11] Attiecībā uz līdzpieteicēju argumentu par Administratīvā procesa likuma 154. panta pirmās daļas pārkāpumu apgabaltiesa norāda, ka atbilstoši minētajam pantam tiesa pati izlemj par pierādījumu ticamību un pietiekamību. Panta pirmā daļa uzliek tiesai pienākumu vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudīt pierādījumus un novērtēt tos pēc savas iekšējās pārliecības. Attiecībā uz pierādījumu pietiekamību atzīmējams, ka tiesai jānosaka tas, vai pierādījumu ir pietiekami, lai izspriestu lietu, tas ir, pieņemtu spriedumu, nevis pieņemtu noteikta satura spriedumu. Proti, pierādījumu pietiekamība nav atkarīga no tā, vai pierādījumi liecina par labu pieteicējam, trešajai personai vai atbildētājam.

Tāpat norādāms, ka tiesai nav jāsavāc visi iespējamie pierādījumi lietā.

[11.1] Līdzpieteicēji par pārkāpumiem uzskata to, ka pirmās instances tiesa neapmierināja viņu lūgumus (liecinieku neuzaicināšana, video ieraksta nenoskatīšanās un citi).

Administratīvā procesa likuma 162. panta pirmā daļa paredz, ka liecinieks ir persona, kuru tiesa izsaukusi uz tiesas sēdi, lai tā liecinātu par faktiem, kas attiecas uz lietu. Saskaņā ar minētā panta otro daļu administratīvā procesa dalībnieks, lūdzot nopratināt liecinieku, norāda, kādus lietā nozīmīgus apstākļus liecinieks var apstiprināt.

Līdzpieteicēji lūguši tiesu nopratināt lieciniekus /pers. A0/ un /pers. AA/, norādot, ka tie kā speciālisti var liecināt par Biroja Atzinumā norādītajiem secinājumiem, sniedzot attiecīgus paskaidrojumus tiesai.

[11.2] Apgabaltiesa konstatē, ka /pers. AA/ ir Biroja direktors, /pers. A0/ ir Latvijas Atkritumu saimniecības asociācijas valdes priekšsēdētāja un kā Biroja ārštata eksperte ir gatavojusi Atzinumu un noslēguma ziņojumu. Tātad norādītie liecinieki ir personas, kas piedalījušās ietekmes uz vidi novērtējuma procesā un savu viedokli izteikušas Atzinumā un Noslēguma ziņojumā. Apgabaltiesas ieskatā līdzpieteicēju norādītais, ka šīs personas kā speciālisti var liecināt par Atzinumā norādītajiem secinājumiem, ir ļoti vispārīgs un nekonkrēts. Apgabaltiesai ir iespējas pašai analizēt Atzinumā un Noslēguma ziņojumā konstatēto.

[11.3] Tikpat vispārīgs un nekonkrēts ir līdzpieteicēju apgalvojums, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 150. panta ceturtajā daļā noteiktajam tiesai bija jāsavāc papildus pierādījumi, proti, bija jāizprasa no trešās personas dokumenti, kuri pamato Birojam sniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu. Nav saprotams, kādi dokumenti to var apliecināt, turklāt apgabaltiesa nekonstatē, ka pastāvētu šaubas par Birojam sniegtās informācijas patiesumu.

Tāpat nav saprotams, kādus faktus līdzpieteicēji grib pierādīt ar statistikas datiem par Liepājas pilsētas iedzīvotāju saslimstības rādītājiem ar onkoloģiskām un elpošanas ceļu slimībām par 2008. - 2011. gadu. Tāpēc apgabaltiesa noraidīja līdzpieteicēju lūgumus par papildu pierādījumu izprasīšanu.

[12] Attiecībā uz līdzpieteicēju norādīto par objektīvās izmeklēšanas principa pārkāpumu apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[12.1] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 103. panta otro daļu tiesa administratīvajā procesā, pildot savus pienākumus, pati *(ex officio)* objektīvi noskaidro lietas apstākļus un dod tiem juridisku vērtējumu, izskatot lietu saprātīgā termiņā. Apgabaltiesas ieskatā minētā daļa ir tulkojama sistēmiski kopsakarā ar šā panta pirmo daļu, kas noteic tiesā veicamās pārbaudes apjomu, proti, administratīvā procesa tiesā būtība ir tiesas kontrole pār iestādes izdota administratīvā akta vai iestādes faktiskās rīcības tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros.

Tādējādi tiesai ir pienākums noskaidrot lietas apstākļus un dot tiem juridisku vērtējumu tiktāl, ciktāl tas nepieciešams pārsūdzētās faktiskās rīcības vai administratīvā akta tiesiskuma noskaidrošanai. Citiem vārdiem, tiesai ir pienākums noskaidrot lietā būtiskus apstākļus. Minētās tiesību normas neuzliek tiesai pienākumu iegūt pierādījumus, kas nav nepieciešami lietas izlemšanā.

Apgabaltiesas ieskatā objektīvās izmeklēšanas princips, kas tiesai *ex officio* paredzēts objektīvai apstākļu noskaidrošanai un juridiska vērtējuma sniegšanai, neuzliek tiesai pienākumu faktiski kļūt par procesa dalībnieku, kas ir ieinteresēts lietas iznākumā. Objektīvās izmeklēšanas princips piemērojams kopsakarā ar personas sadarbības principu.

[12.2] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 149. pantu pierādījumi administratīvajā lietā ir ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti administratīvā procesa dalībnieku prasījumi un iebildumi, kā arī ziņas par citiem faktiem, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā. Administratīvā procesa likuma 151. pants savukārt paredz, ka tiesa pieņem tikai tos pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā.

No minētajām tiesību normām izriet, ka tikai un vienīgi tiesa var noteikt, kuri pierādījumi ir nozīmīgi lietā būtisku faktu vai apstākļu noskaidrošanai, lai tiesa varētu pildīt savu uzdevumu administratīvajā procesā - noskaidrot patiesos lietas apstākļus un panākt tiesisku un taisnīgu lietas izskatīšanu. Izvērtējot pierādījumu attiecināmību, tiesa var ņemt vērā arī, vai pierādījumi lietā ir pietiekami, vai citi pierādījumi nav lieki un nevajadzīgi apgrūtinoši lietas izskatīšanai. Ja tiesa jau ir noskaidrojusi visus apstākļus, kas tai nepieciešami, lai izspriestu lietu, kā arī tos pienācīgi izvērtējusi, tas, ka tiesa noraida procesa dalībnieka lūgumu izprasīt vēl kādu, procesa dalībniekaprāt, lietā nozīmīgu pierādījumu, nevar tikt uzskatīts par objektīvās izmeklēšanas principa pārkāpumu.

[12.3] Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa uzskata, ka nav pārkāpts Administratīvā procesa likuma 14^1. pants, kas noteic procesuālā taisnīguma principu. Līdzpieteicējiem ir bijis iespējams izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus lietā.

Tas vien, ka procesa dalībnieka un tiesas viedoklis par lietas izspriešanai nepieciešamajiem pierādījumiem atšķiras, nevar būt par pamatu secinājumam, ka tiesa nav pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izvērtējusi lietā esošos pierādījumus (*sk. Augstākās tiesas 2007. gada 22. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-305/2007 10. punktu, 2007. gada 24. maija sprieduma lietā Nr. SKA-219/1007 11. punktu*).

[13] Attiecībā uz līdzpieteicēju iebildumu, ka lietas materiālos nav pierādījumu, ka Energokompleksa uzcelšanas gadījumā iedzīvotājiem tiks samazināta maksa par siltumu, apgabaltiesa norāda, ka šis nav izšķirošais arguments Energokompleksa būvniecības akceptam.

Informācija par saražotā siltuma potenciālo izmantošanu ir atspoguļota Atzinumā un Noslēguma ziņojumā.

Noslēguma ziņojumā norādīts, ka Energoblokā uzstādītā tvaika turbīna pieļauj iespēju ražot gan tikai elektroenerģiju, gan strādāt koģenerācijas režīmā, iegūstot no tvaika gan siltuma enerģiju, gan elektroenerģiju. Atzinumā norādīts par nepieciešamību atrisināt un nodrošināt saražotā siltuma racionālu izmantošanu. AS „HRC Libau" norāda, ka HRC AG Energokompleksā paredzēts uzstādīt tvaika turbīnu, kuras tehniskais risinājums ļauj veikt regulējamu tvaika daudzuma sadali, lai tvaiku izmantotu elektroenerģijas vai elektroenerģijas un siltuma ražošanai. Līdz ar to šāds risinājums paredz iespēju, ka vasaras periodā saražotais siltums var tikt izlietots elektroenerģijas ražošanai, pārdodot to patērētājiem vai VAS „Latvenergo", bet ziemā saražotais siltums varētu tikt pārdots SIA „Liepājas enerģija".

Apgabaltiesas ieskatā jautājums par turpmāko rīcību ar saražoto elektroenerģiju un siltumenerģiju ir risināms Energokompleksa būvniecības gaitā, būvniecības ieceres stadijā nevar tikt noslēgti līgumi par saražoto elektroenerģiju un siltumenerģiju, ne arī aprēķināta tās cena, jo nekas vēl nav saražots. Turklāt apstāklis, ks Energokompleksa uzcelšanas gadījumā iedzīvotājiem tiks/netiks samazināta maksa par siltumu, pats par sevi nevar būt par argumentu, lai apšaubītu būvniecības ieceres tiesiskumu.

[14] Attiecībā par līdzpieteicēju norādīto, ka tiesai bija jāpiemēro Administratīvā procesa likuma 13. pantā noteiktais samērīguma princips, apgabaltiesa norāda, ka samērīguma princips ir viens no administratīvo tiesību pamatprincipiem, un nav konstatējums, ka atbildētājs, pieņemot Lēmumu, nebūtu to izvērtējis.

Šī principa pamatjēga ir, ka labumam, ko valsts vai sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas tiek uzlikti administratīvā akta

adresātam, ir jābūt lielākam par personas tiesību un interešu ierobežojumu. Būtiski personas tiesību ierobežojumi ir attaisnojami tikai ar nozīmīgu sabiedrības labumu.

Birojs Atzinumā ir vērtējis informāciju par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem, tai skaitā – par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem *(lietas 1. sējums, 65.-77.lapa)*. Citastarp, konstatēts, ka Liepājas iedzīvotāju daļas attieksme ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā ir bijusi noraidoša, sabiedrība ir aktīvi izmantojusi iespējas gan sniegt priekšlikumus ziņojuma pilnveidošanai, gan paust savu attieksmi. Trešā persona ir rīkojusi vairākkārtējas tikšanās ar iedzīvotājiem gan ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros, gan papildus tam. Gan vides institūciju, gan pašvaldības, gan sabiedrības ierosinājumu un prasību rezultātā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā sniegtā informācija ir vairākkārt papildināta un precizēta, tādējādi pilnveidojot ziņojumu un detalizējot vairākus būtiskus apstākļus. Birojs konstatējis, ka vides institūciju, sabiedrības un paredzētās darbības ierosinātāja skatījumā galvenie problēmjautājumi ir gaisa piesārņojums un uzņēmuma droša darbība, nepieļaujot negatīvu ietekmi uz piegulošajām teritorijām, kā arī siltuma racionāla izmantošana. Birojs secinājis, ka galvenais šajā aspektā ir precīza tehniskā projekta dokumentācijas izstrāde un kvalificēta būvniecības darbu realizācija, kvalificētu speciālistu vadīta uzņēmuma palaišanas-ieregulēšanas darbu realizācija un pastāvīga visu ražošanas procesu kontrole, realizējot ziņojumā paredzētos drošības nosacījumus. Birojs akcentējis, ka projekta ierosinātājs ir atbildīgs par sniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī noslēguma ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu, normatīvo aktu ievērošanu, tai skaitā – nepasliktinot apkārtnē esošo īpašumu izmantošanas iespējas.

No minētā, apgabaltiesas ieskatā, neizriet secinājums, ka Birojs būtu uzdevis pašvaldībai pirms paredzētās darbības akcepta atkārtoti izvērtēt iedzīvotāju viedokli. Birojs ir norādījis, ka iedzīvotāju intereses ir ņemamas vērā, izstrādājot tehniskā projekta dokumentāciju.

Tādējādi lietā ir konstatējams, ka atbildētājs ir izvērtējis sabiedrības viedokli. Būtiskākais, uzklausot sabiedrības viedokli un organizējot sabiedrisko apspriešanu, ir identificēt tās problēmas un sabiedrības norādītos apdraudējuma objektus, kas jāizpēta, lai konstatētu, ka apdraudējums sabiedrībai nepastāv. Izteiktie viedokļi ir izvērtēti Noslēguma ziņojumā. Akcepts AS „HRC Libau" sniegts pēc iestāžu un sabiedrības ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitā pausto viedokļu izvērtēšanas. Līdz ar to Dome ir ņēmusi vērā arī to iedzīvotāju viedokli, kas būvniecības ieceri neatbalsta.

Tas vien, ka iedzīvotāju daļas viedoklis ir negatīvs, nevar būt par pamatu, lai atteiktu akceptēt projektu. Neakceptēt projektu Dome varētu, ja iedzīvotāju viedoklis būtu balstīts uz zinātniskiem vai juridiskiem apsvērumiem. Konkrētajā gadījumā konstatējams, ka līdzpieteicēju (un tās iedzīvotāju daļas, kas neatbalsta projektu) viedoklis ir balstīts uz subjektīviem pieņēmumiem.

[15] Nepamatots ir arī apelācijas sūdzībā norādītais, ka spriedums neatbilst Administratīvā procesa likuma 251. panta piektās daļas 2. punktā noteiktajam, jo sprieduma motīvu daļā nav norādīta tiesību norma, uz kurām tiesa ir pamatojusies. Apgabaltiesa norāda, ka šai panta daļai vispār nav punktu.

Administratīvā procesa likuma 251. panta piektā daļa noteic, ka motīvu daļā norāda argumentus, kāpēc tiesa pieteikumu uzskatījusi par pamatotu vai nepamatotu (proti, piemēroto tiesību normu, konstatēto lietas tiesisko un faktisko apstākļu un pierādījumu, kā arī procesa dalībnieku argumentu analīzi). Ja atbildētājs pilnībā atzinis prasījumu, sprieduma motīvu daļā iekļauj tikai norādi uz piemērotajām tiesību normām.

Apgabaltiesa konstatē, ka tiesa spriedumā ir atsaukusies uz tiesību normām, ar kurām pamatots Lēmums, tai skaitā uz vairākām likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" tiesību normām, Ministru kabineta 2006. gada 2. maija noteikumiem Nr. 355 „Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība", Noteikumiem Nr. 87 un citām.

Nav pamatots arī līdzpieteicēju norādītais, ka pirmās instances tiesas spriedumā spriedumā nav norādīts normatīvais akts, ar kuru ir noteikti gaisa kvalitātes normatīvi.

Kā redzams no sprieduma, tiesa ir atsaukusies uz Noteikumiem Nr.1290, kuros noteikti gaisa kvalitātes normatīvi.

[16] Apgabaltiesa arī norāda, ka atbilstoši Augstākās tiesas judikatūrai, kas savukārt izriet no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras, tiesai ir jāuzklausa argumenti, bet tai nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no piemērojamo tiesību viedokļa (*sk., piem., Augstākās tiesas 2005. gada 22. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-378 12. punktu)*.

Tāpēc procesuālās ekonomijas nolūkos tiesa var neatrunāt visus līdzpieteicēju argumentus.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309. pantu, 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

Nosprieda

noraidīt /pers. D/, /pers. K/ un /pers. E/ pieteikumu par Liepājas pilsētas domes 2010. gada 16. decembra lēmuma Nr. 506 „Par akciju sabiedrības „HRC Libau" HRC AG energokompleksa izveidi" atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja V. Zommere

Tiesneses S. Gintere

A. Šteinberga